

Posudek oponenta
na bakalářskou práci Barbory Klímové
**Ein Vergleich der filmischen Adaptionen des Werkes „Kasimir und Karoline“
von Ödön von Horváth**
Praha: FF UK, 2015, 53 s.

Předložená bakalářská práce se zabývá filmovými adaptacemi významné lidové hry meziválečného rakouského spisovatele Ödöna von Horvátha (1901-1938) *Kasimir und Karoline* (1932). Předem konstatuji, že tato bakalářská práce je zdařilá jak strukturou, tak obsahem a výtečným německým jazykem, čímž se řadí k výborným závěrečným bakalářským pracím a oponentovi usnadňuje hodnocení. Navíc autorka pracovala s obsáhlou sekundární literaturou.

Práce je dělena do tří hlavních kapitol – úvodní kapitola shrnuje poznatky o Horváthově životě, stráveném až do tragického konce v Paříži hlavně na cestách, jeho tvorbě sice nevěnuje žádnou pozornost, ale pokouší se samostatně na základě citací z Horváthových vyjádření a sekundární literatury stanovit jeho pozici v tradici tzv. lidové hry. A zde bych chtěl vyslovit svou jedinou zásadní námitku proti předloženým (zhusta citovaným) argumentům. Autorka se však po slovníkové definici lidové hry (s. 10) hned věnuje Brechtovu odsudku klasické lidové hry vídeňské i německé provenience (s. 11). Nechává tím vyniknout Horváthův přínos (zmněna ovšem není ani Horváthova souputnice v tomto uměleckém snažení, Marie-Luise Fleißerová) tzv. moderní lidové hře, ale za cenu vynechání některých souvislostí, které se jí do časového rámce vývoje lidové hry nevešly. Horváthův přínos spočíval převážně v pokusu o její novou, dobově adekvátnější formu, dosahovanou opakováním výchozích dramatických situací, věrností motivům, sympatiemi k maloměstským postavičkám a specificky působící jako nechtěně komická tragédie při zachování veškerých doprovodných rekvizit klasické lidové hry, jako jsou hudební, pěvecké a taneční vložky. Toto úsilí začíná na přelomu 20. a 30. let 20. století a vrcholí v moderní dramatické tvorbě západoněmecké (Kroetz, Sperr, Fassbinder) a rakouské provenience (Bauer, Mitterer) 60. a 70. let minulého století s jejím dobově speciálním sociálně-kritickým vyzněním a novátorskou minimalistickou formou (mikrodramata). To ovšem autorka nezmínila (to není výtkou), ale takto dochází ke zkreslenému obrazu klasické lidové hry jako pokleslému žánru s jednoduchými zápletkami a happy endem, což především o klasické vídeňské lidové hře vůbec neplatí, pokud vzpomeneme jejího vyvrcholení v Raimundovi a Nestroyovi. Lze vůbec v této souvislosti hovořit o tom, že masovost v návštěvnosti lidových her byla jejich zásadním negativním rysem a pokud ji pozbude, stane se pozitivně moderní (s. 12)?

V kapitole o Horváthově hře vyzdvihují autorčinu poznámku, že pro Horváthovu dramaturgii je rozhodujícím kritériem dialog, tedy jazyk, nikoli příběh, čili že mu jde v zásadě o „odhalování vědomí“ (s. 15), pro něž je důležitý další prvek jeho dramatu, a tím je stylizace (s. 24), jejímž výrazem je využití kýče (s. 29). To je myslím základní poznatek, jímž se řídí

interpretace Horváthových lidových her včetně jejich četných aktualizací, o čemž svědčí i příkladný všestranný autorčin rozbor obou filmových verzí *Kazimíra a Karolíny* (1959, 2011), proti němuž nemám sebemenších námitek.

Nehledě na úvodní kritičtější poznámku odpovídá předložená bakalářská práce rozhodně nárokům na ni kladeným. Je dobře rozvržena, logicky zpracována s odpovídajícími výsledky a napsána vynikající němčinou.

Bakalářskou práci Barbory Klímové **doporučuji** proto bez zásadních výhrad k obhajobě a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě** (1).

V Praze 31.08.2015

Prof. PhDr. Milan Tvrđík, CSc.